

eri muodot, opiskelijoiden rektyointi ja opintososiaaliset järjestelyt, erityisryhmille tarkoitettu aikuiskasvatus, aikuiskasvattajat ja heidän koulutuksensa sekä aikuiskasvatuksen tutkimus- ja kehittämistoiminta. Yhtenäinen esitelyrunko samoin kuin alkuun laadittu yleiskatsaus helpottavat eri maiden järjestelmien vertailua. Vaikka kirjassa on pyritty varsin tiiviiseen asioiden käsittelyyn, niin siinä on kuitenkin sivuja 286. Kirjan lopussa olevan ”bibliografian” merkitystä on vaikea ymmärtää, varsinkin kun se sisältää suppeudestaan huolimatta Suomen osalta useita virheitä. Sen olisi voinut jättää aivan yhtä hyvin pois. Bibliografialla olisi kyllä ilmeisesti ollut merkitystä, jos se olisi koottu kunnollisesti.

Pohjoismaisten yhteishankkeiden yksi ongelma on yleensä ollut se, että niiden valmistuminen pyrkii viivästyämään. Tämänkin kirjan käsikirjotukset olivat muiden maiden kuin Tanskan osalta valmiina jo vuoden 1981 alkupuolella. Kun vaatimuksena oli, että kirjassa esitetyjä tietoja ei uloteta kesän 1980 jälkeisiin tapahtumiin, ovat monet ajankohtaiset tiedot nyt jo julkaistaessa vanhentuneita.

Kirjan luettavuutta suomalaisten kannalta haittaa jälleen kerran se, että siinä ovat kaikki muut kuin suomalaiset saaneet ilmaista itseään omalla äidinkielellään, eli siinä on käytetty tanskaa, ruotsia ja norjaa. Suomen osuus on käännetty ruotsiksi. Vaikka osaakin ruotsia, niin norjan ja erityisesti tanskan lukeminen saattaa tuottaa suomalaiselle lukijalle vaikeuksia. Tästä syystä olisi toivottavaa, että kirja käännettäisiin kokonaisuudessaan suomeksi. Tällöin on kuitenkin lähdeittävä siitä, että kääntäminen suoritetaan kunnolla, eikä siten kuin tapahtui edellisen esittelyn yhteydessä. Se oli suomenkielissä asussaankin paikka paikoin käsittämätön.

Jukka Tuomisto

*Johan Engelhardt (red.):
Voksenundervisningen i
Norden. Nordisk Ministerråd. København 1982.
286 s.*

Kirja on parannettu ja nykyaikaistettu painos 1974 ilmestyneestä Voksenopplæring i de nordiske land — en kartlegging. Se alkaa Johan Engelhardtin toimittamalla 43 sivuisella aikuiskasvatuksen asemaa ja tehtäviä eri pohjoismaissa koskevalla yleiskatsauksella ja arvioinnilla. Katsauksensa hän on koonnut eri maiden erillistä esittelyistä. Suomen aikuiskasvatuksen järjestelmän esittelyn on suorittanut Aulis Alanen, Islannin Birna Bjarnadóttir, Norjan Bitten Kallerud, Ruotsin Eva-Stina Hultinger sekä Tanskan Johan Engelhardt. Eri maiden esittelyissä on käsitelty seuraavia asiakokonaisuuksia: Tavoitteet ja kehityspiirteet, hallinto ja talous, aikuiskasvatuksen